

Täysistunto

Torstai 2.3.2023 klo 16.00—17.56

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 288/2022 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 34/2022 vp

Toinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Pitko.

Keskustelu

17.41 **Jenni Pitko vihr:** Arvoisa puhemies! Tästä metsästyslaista käytiin tällä viikolla maanantaina keskustelua, ja olen nyt tekemässä kaksi lausumaesitystä siihen.

Tästä hallituksen esityksestä eli pykälämuutoksista olemme tosiaan olleet sinänsä yksimielisiä. Valiokunnan enemmistö kuitenkin halusi mennä mietinnössä pidemmälle kuin tässä hallituksen esityksessä olisi menty. Siellä haluttiin madaltaa edelleen kynnystä suden metsästämiseen. Itse ajattelen niin, että kun kyse on erittäin uhanalaisesta luontokappaleesta, jonka suojelemisesta Suomi on vastuussa, meidän kannattaisi mieluummin mennä varovaisuusperiaatteella, ja niin tämä direktiivikin on Suomessa ymmärretty.

Myös toinen asia, mihin tässä mietinnössä en pystynyt yhtymään, on koirasusia koskeva kappale. Me emme valiokunnassa kuulleet koirasusiin liittyvistä asioista. Sinänsä tunnistan sen ongelman, että koirasusien poistamiseen on ollut haasteita, ei ole saatu lupia, mutta olen eri mieltä siitä, pitäisikö koko lauma voida poistaa, jos yksi susilaumasta on koirasusi. Edelleenkin kun on kyse äärimmäisen uhanalaisesta lajista, jota on vain muutama sata Suomessa, meidän täytyy noudattaa mieluummin varovaisuusperiaatetta.

Ehdotankin kahta lausumaa hyväksyttäväksi, joista ensimmäinen kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jottei kannanhoidollisen metsästyksen pääasiallinen tavoite ole susien lukumäärän vähentäminen, vaan sillä pitää olla direktiivin tavoitteiden mukainen muu susikantaan liittyvä tavoite, ja että erityisesti niin kauan kuin suden suotuisan suojelun tasoa ei ole saavutettu, valikoivan metsästyksen tulee kohdistua haittaa tai vaaraa aiheuttaviin yksilöihin.”

Toinen ehdottamani lausuma on: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee toimia, jotka parantavat edellytyksiä hoitaa koirasusista johtuvia ongelmia.”

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Elo.

17.43 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Pitkon tekemiä kahta lausumaehdotusta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 179/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiviranta.

17.43 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousvaliokunta katsoo aivan oikein, että kannanhoidollinen metsästys on välttämätöntä sosiaalisen kestävyys turvaamiseksi muiden rinnakkaiseloja parantavien toimien ohella. Valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja kannatettavana ja puoltaa siihen liittyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Keskustalle suden kannanhoidollisen metsästyksen edistäminen on ollut koko ajan selkeä tavoite, jota on tämänkin vaalikauden aikana yritetty edistää kaikin tavoin. Susivahinkoja kohdistuu enenevässä määrin tuotantoeläimiin ja koiriin. Susien läsnäolo ihmisasukituksen lähellä ja pihapiireissä luo turvattomuutta. Tilanne on monin paikoin maaseudun ihmisille kohtuuton.

Kannanhoidollinen metsästys on välttämätöntä susivahinkojen vähentämiseksi. Susi kuuluu Suomen luontoon, mutta ei kotipihoihin ja lasten koulutielle. Vihreät ovat osoittaneet jatkuvasti piittaamattomuutta susialueilla elävien ihmisten arjesta. Itse asiassa tämä koskee jo koko maata, myöskin esimerkiksi kotimaakuntaani Varsinais-Suomea. Kannanhoidollinen metsästys ei vihreille kelpaa, mutta mitään vaihtoehtoaakaan ei kyetä esittämään. Tosiasia on, että susikanta pysyy kurissa vain kannanhoidollisella metsästyksellä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hoskonen.

17.45 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten edustaja Kiviranta äskeisessä erinomaisessa puheenvuorossaan totesi, tämä lakiesitys on erittäin tärkeä, ja maa- ja metsävaliokunta on tehnyt tässä erinomaista työtä, ja esitykset ovat kannatettavia.

Huolestuttavinta tässä susikeskustelussa on se, että emme tässä talossa ymmärrä sitä vaaraa, mikä näihin villipetoihin liittyy. Kaikkein pahimpia tämän asian tiimoilta ovat nuo koirasudet. Ruotsissahan, kuten tiedämme, tehtiin selvä, yksilinjainen päätös, jolla muuan koko koirasusilauma lopetettiin. Koko lauma poistettiin luonnosta, koska se ei sinne kuulu. Meillähän on Suomessa voimassa kaksi lakia, joiden mukaan koirasusi ei nauti lakisuoja. Se on aivan samalla keinoin haittaeläin kuten villiminkki taikka supikoira. Elikkä sekä metsästyslaki että laki vieraslajeista — molemmista laeista löytyy pykälä, jonka mukaan koirasudet eivät nauti lakisuoja ja ne pitää poistaa. Miksi tätä sitten vastustetaan?

Asun tuolla Ilomantsissa itärajalla. Siellä on paljon susia, ja kuten edustaja Kiviranta oivallisesti äsken omassa puheenvuorossaan kuvasi, nämä sudet ovat nyt siirtyneet sieltä sisämaahan ja ihan Varsinais-Suomea myöten. Ei ole mitenkään perusteltavissa yhdelläkään kansanedustajalla se, että pihoihin tulevat sudet eivät olisi vaara. Vaaratilanteita on sattunut lapsille Ilomantsinkin alueella paljon. Viime syksynäkin olen tässä samassa puhujapöytäkierroksessa kertonut tapauksen, jossa pieni koulutyttö oli aidosti hengenvaarassa, mutta onneksi taksinkuljettaja huomasi ja vei tytön kotiin, niin että ei se jättänyt sitä pientä tyttöä siihen hämäänsä syysiltan seisomaan tienvarseen, josta hänellä oli vielä kotimatkaa metsätietä pitkin kotiin kävelemällä. Onneksi taksikuski huomasi sen ja vei tytön kotiin. Kahdensadan metrin päässä oli iso susi odottamassa. Mitä olisi tapahtunut, jos ei kyytiä kotirappusille asti olisi ollut? Tätä asiaa vähätellään, mutta aivan kuten moni asiantuntija tietää, kun näitä riskitilanteita syntyy jatkuvasti lisää, niin jonain päivänä hyvä tuuri loppuu ja se murhenäytelmä tapahtuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 179/2022 vp

Siitä voi sanoa hyvän esimerkin: Joskus maailmassa Ilomantsinkin alueelle Venäjältä tuli tämmöisiä sekarotuisia koiria, valtavan isoja hurttia. En tiedä, miksi niitä sinne tuli, mutta joka tapauksessa poliisi antoi niille poistoluvan välittömästi, ja ne hoidettiin pois päiviltä, ja se vaara poistettiin sillä keinoin. Sellainen vaarallinen koira on todella ihan aidosti villiytynyt metsään ja käyttäytyy kuten susi käyttäytyy: hakee sieltä ruokansa, syö, mitä sattuu saamaan. Ne liikkuvat ihmisten talojen pihossa, ja poistoluvat tulivat heti. Mutta tälle koirasudelle, joka on koiran ja suden risteymä, ei saa millään poistolupaa — Euroopan unionin direktiivin mukaan täysin mahdollista, ja metsästyslain mukaan ja lain vieraslajeistakin mukaan täysin laillista toimintaa. Täällä leikitään ihmisten elämällä tietoisesti. Suuri osa kansanedustajista naureskelee näille asioille. Kyllä siellä kerrostalon seitsemännessä kerroksessa on helppo nauraa, kun omat lapset eivät ole vaarassa. Mutta ne maaseudun lapset ottavat sen riskin joka päivä.

Muutama vuosi sitten olin aamulenkillä koirani kanssa. Meillä oli silloin koira vielä, ja se oli erittäin terävävainuinen koira, ja Ilomantsin kirkonkylän keskustassa on meidän talo, torilta matkaa vajaa kilometri on kotimme pihalle. Yhtäkkiä, noin 50 metriä kotimme rapusista, koira pysähtyi. Meno loppui siihen. Rupesin ihmettelemään, miksi koira käyttäytyy näin. Tarkempi tutkimus osoitti, että susilauma oli kääntynyt yön aikana siinä tiellä, monta sutta oli käynyt. Ja se sama tie on pienten lasten koulutie. Täällä me ihmettelemme Suomen eduskunnassa, pitääkö tämä sallia. Ei varmasti pidä sallia.

Mitä tekee sitten Suomen poliisi? Poliisi on tehnyt Ilomantsinkin alueella SusiLIFE-hankkeen, jossa poliisit vartioivat siellä metsäteillä, että sudet saavat olla rauhassa, mutta kukaan ei ole pienen koulutyön tietä turvaamassa. Ei näy poliiseja turvaamassa koulutietä, vaikka sudet juoksentelevat kylällä. Jatkuvasti tulee kuvia ja kännykkäkameralla otettuja videonpätkiä, kun sudet juoksentelevat kylällä sinne sun tänne keskellä taajamaa, ja kaupungissakin niitä on nähty. Viimeksi näin kuvan jostakin Seinäjoen läheltä. Siellä susi oli juossut lähes ihan kaupungin läpi. Näitä katsotaan sormien läpi.

Arvoisa puhemies! Toivon, että jonain päivänä se inhimillisyys tähän taloon löytyy. Pelkään ihan aidosti, että hyvä tuuri loppuu ja sudet ovat sitten siinä roolissa, jota en ikinä toivo. Pienten lasten henki on aidosti vaarassa. Aikuisena miehenä maastossa olen mehtämiesurani aikana monta kertaa suden metsässä tavannut nenästä nokkaan. Ei se mukavalta tuntunut, mutta kyllä suurin piirtein tiesin, mitä pitää tehdä, ja pääsin tilanteesta pois ihan vaurioitta, ehkä hieman pelonsekaisin tuntein, mutta pääsin kuitenkin. Mutta jos siinä tilanteessa on pieni lapsi, hän pelkää aidosti sekä isoa koiraa että sutta. Pieni lapsi miettii sen aina isona koirana, tietämättä että se on hengenvaarallinen eläin. Ja kun ihminen pelätesään erittää adrenaliinia, niin villipeto haistaa sen, ja se on sen lapsen kannalta erittäin vaarallinen tilanne. Vaan ei tunnu tässä talossa kovin paljon kiinnostavan se asia.

Toivon, että myös poliisivoimissa tähän paneudutaan. Hirveä panos laitetaan rahaa suden suojeluun, että se saa elää rauhassa, mutta ne pienet lapset eivät tunnu kovin paljon kiinnostavan. Olemmehan me menneet melkoiseen yhteiskuntaan, kun tällä keinoin arvot ovat tässä maassa.

Tiedän, että täällä moni kansanedustaja naureskelee minun puheilleni. Kuka teistä tulee sitten sen pienen lapsen vanhempia lohduttamaan, kun tämä karmea tapahtuma sattuu? Jonain päivänä se sattuu, ellemme tälle asialle tee jotakin. Minä luulen, että se tarjokkaiden jono on kovin lyhyt.

Ei tästä tämän enempää. Hyvä, että laki saadaan syntymään, ja toivon, että inhimillisyys ja järki tässäkin talossa voittavat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 179/2022 vp

Lopuksi, arvoisa puhemies, haluan kiittää kaikkia edustajakollegoita tästä päättymässä olevasta kaudesta. On ollut hienoa tehdä täällä töitä. On ollut vaikeita päätöksiä, erittäin vaikeita päätöksiä, ja pahoin pelkään, että seuraavalla kaudella eivät päätökset helppone vaan silloinkin tarvitaan suoraselkäisyyttä ja isänmaallisuutta, että selviämme näistä asioista. Itse tämä nyt käsiteltävä laki siinä mittapuussa on kovin pieni, mutta niiden pienten ihmisten kannalta se on elämän kokoinen asia. Olkaamme inhimillisiä. Annetaan arvo kaikkien ihmisten kotiympäristölle, niin että se on turvallinen.

Arvoisa puhemies! Haluan kiittää myös teitä omasta panoksestanne Suomen hyväksi. Olette tehnyt hienoa työtä. Kiitos, ja toivon teille hyvää jatkoa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Simula.

17.52 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Toisin kuin tuo äskeinen kotouttamislaki, tämä laki ei ole susi. Tässä on sitä edustaja Pitkon kaipaamaa varovaisuusperiaatetta nyt noudatettu vuosikaudet, ja kyllä on vihdoinkin saatava suden kannanhoidollinen metsästys käyntiin aivan kuten eduskunta on linjannut — se on myös suden etu.

Mitä tulee koirasusiin, niin esimerkiksi tämä tällä hetkellä käynnissä oleva Ylämaan tapaus on kerrassaan surullinen. Koko lauma tulisi saada poistaa, sillä riski on iso sille, että sieltä ammutaan puhdas susi luvallisen koirasusien poiston yhteydessä, ja kun sellaisen virheen metsästäjä tahattomasti tekee, niin siinä lähtevät sitten aseet ja luvat — siitä huolimatta, että on ollut oikealla asialla, poistamassa koirasusia, jotka eivät Suomen luontoon kuulu.

Sudella on paikkansa Suomen luonnossa, eikä tässä kukaan ole susia sukupuuttoon tappamassa. Ei kannanhoidollinen metsästys sitä tarkoita. Nyt vain asiat viimein tältä osin eteenpäin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Norrback.

17.53 Anders Norrback r: Kiitos, arvoisa puhemies! Susi on konkreettinen ongelma, niin kuin on kuultu näissä keskusteluissa, mitä tässä on ollut — se on monelle erittäin konkreettinen. Omalta osaltani se on myös konkreettinen. Asun susialueella, missä on lauma, missä on seitsemän sutta, ja sitten on toinen lauma muutaman kilometrin päässä, missä on neljä sutta tällä hetkellä. Nämä laumat ottavat joskus yhteen.

Tämä on konkreettinen ongelma, mutta tämä on myös symbolinen ongelma. Eli meillä on ongelmia siinä, että me ei ymmärretä toistemme elinympäristöä ja elintapoja, ja mielestäni seuraavalla kaudella meidän on kyllä syytä miettiä myös toisten ihmisten elinehtoja ja toisten ihmisten elinympäristöä.

Värderade talman! Vargfrågan är förstås konkret för många av oss, men det är också en symbolfråga. Det är en symbolfråga hur vi förstår varandra, hur vi förstår hur det är att leva i en storstadslägenhet på åttonde våningen, som det har nämnts här, men också en förståelse för hur det är för oss som lever i, av och med naturen, och en förståelse för att jaktkulturen är viktig i vårt samhälle. Den är inte bara en hobby. Jägarna gör en otroligt viktig samhällsinsats. De tar hand om skadade djur, trafikskadade djur, de sköter så att stammarna hålls i balans och så vidare.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 179/2022 vp

Den här förståelsen hoppas jag verkligen att vi småningom börjar visa för varandra. Det handlar inte om symboler, det handlar inte om symbolpolitik, utan det handlar om förståelse för varandra. Ska vi slippa framåt i den här frågan måste vi ha en större förståelse. Det här är en bra början. Vi är på rätt väg, men det här räcker inte ännu. — Tack.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Koponen, Ari.

17.55 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! On hienoa, että tämä laki saadaan nyt eteenpäin, ja täytyy kiittää maa- ja metsätalousvaliokunnan perussuomalaisia erittäin arvokkaasta ja kovasta työstä. Haluan myös kiittää herra puhemiestä, edustajakollegoita sekä kaikkia eduskunnan työntekijöitä tästä kaudesta. On ollut erittäin hienot neljä vuotta. Kiitos paljon.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.